

73

עין משפט
נר מצוה

סא א ב מר' פיה מהל' תענית הל' י סג
עשין מדרג' ג תענית
ס' תענית עשין כד
ג מר' פיה מהל' תענית
הל' יו עושין ארבע ס' תענית
קקס ס' ין
סב ד מר' פיה מהל' תענית הל' יו עושין
סס עשין א
סג ה מר' פיה מהל' תענית
סס עשין
ארבע ס' תענית עשין כד
ג עושין ארבע ס' תענית
ס' ין
ד מר' פיה מהל' תענית
הל' יו עושין ארבע ס' תענית
קקס ס' ין

הגהות הב"ח

(א) גמ' לכל דבריהם זה
זה שזין:

גליון הש"ס

גמ' בה"ש שלו מורה.
עין עירובין מה ע"ה
מדיח לי אתם מודים:

רבינו חננאל

[illegible]

פישא. דיש רש
 גבורת ומבוק, תפועת
 ימשלמה בדרך
 תפועתו השמחת ביום
 תפועתו ובין השמחת
 שלו אסור, וכן אסור
 תפועת דר' יוחנן.
 תפועתו אל אסור, כי
 תפועת בשבעה אל אסור
 יוחנן ורבא אסור עליו
 תפועת ורבי אמי
 תפועת רבי האמי
 יוחנן חשבה בא
 תפועת צבור, מאי
 יוחנן תפועת, ככל
 תפועת השמחת שלו מותר.
 יוחנן אל לא לאסור
 תפועת, ואקשין לאסור
 תפועת אל מוקם
 תפועת לעשות לאסור
 תפועת כאב עשין, דר' יוחנן
 תפועת אסור, כיב דנחמ
 תפועת אסור, כיב תפועת
 תפועת אל תפועת

(*) נראה מדובר רעיון אלו דהיה לו גירסא אחרת בסוגיא זו וז"ע.

מקום שנהגו פרק רביעי פסחים

אין תענית ציבור בבבל אלא תשעה באב. פ"ה לכולו מנעוד יום ולאקור במלכא ושאר חומרי האמורים שם וא"ת תשעה באב ממי הו' כמנעוד ציבור לאקור במלכא וי"ל דהיך אין תענית ציבור בצבלא אפילו במקום שלא נהגו לעשות מלכא: **אין** תשעה באב ימים הבטורים. הא דלא תשיב מלכא שמוחר בתשעה באב במקום שנהגו נראה לר"י משום דבסופא מסיק לה לעריותא דמלכא גבי אין בין ט' בשבט לתענית ציבור וביא דלא תשיב תעניתא ענינה לעילא נ"ה באב דלגמנן משום דבצרימא לא איירי אלא צמירי דאקור ויהי:

אין דרשי בין הספסולי דיהיה. תימה לר"י אמאי קמי גבי ויהי"כ ספיקא הא אפילו ודאי יום אקור דמוספת יוה"כ דאורימא וימירן דנקט ספיקו לאשמעינן דבג' באב אפילו ספיקו מותר:

לקביעא דרחא. אין לפרש כגון בני צבלא שזין

יעשה אדם עצמו
 שמואל ז"ל אין תענית
 תשעה באב בלבד
 מ' באב בין השמשות
 שמואל תשעה באב
 מותר וכי תימא קסס
 ציבור בין השמשות
 אוכלין ושותין מבעור
 למעוטי בין השמשות
 נימא מסיע ליה אין
 הכיפורים אלא שזה
 מותר מאי ספיקו מו
 לא כדאמר רב שיש
 לקביעא דירחא הכא
 דרש רבא יעוברות
 ומשמיות בו כדרך
 ביום הכיפורים ר' יוחנן
 וכן אמרו משמיה דר'
 הכי והאמר רבי יוחנן
 כתענית ציבור מאי
 למלאכה מלאכה
 לעשות מלאכה בחשני
 שנהגו שלא לעשות
 רשב"ג לא אמר אלא
 לא מיהוי כיוהרא אב
 מאי אינו כתענית
 והאמר ר' יוחנן
 והולך כל היום כולו
 ואיבעית אימא מאי

לעשרים וארבעה רב
כתענית ציבור אינו כראשונות אלא כאחרונות וא
תשעה באב ליום הכיפורים אלא שזה ספיקו אסור
ספיקו מותר לאו בין השמשות שלו אמר רב שי
לקביעא דירחא הא לכל (א) דברים זה וזה שוין מס
אלעזר ואסור לו לאדם שיושיט אצבעו במים כתש
להושיט אצבעו ביום הכיפורים מיתביה אין בין
ציבור אלא שזה אסור בעשיית מלאכה וזה מותר ב
ששנוהו הא לכל דבריהם זה וזה שוין ואילו גבי תענית
ואסור ברחיצה לא אמרו אלא כל גופו אבל פניו ידו

לֹא בִירְכָה אֶחָדָם בְּסוּמָהּ אוֹ בִלְבָבָהּ.

בבגדו של אדם הראשון ת"ר¹ ששבעה דברים
הנחמה ועומק הרין ואין אדם יודע מה בלבו
של חבירו ואין אדם יודע כמה משתכר
ומלכות בית דוד מתי תחזור ומלכות חייבת
מתי תכלה² ת"ר ג' דברים עלו במחשבה
ליבראות ואם לא עלו דין הוא שיעלו על
המת שיסירה ועל המת שישתבח מן הלב
ועל התבואה שתרקב וי"א על הממבע
שיצא: **מתני'** ¹⁰ מקום שנהגו לעשות
ממלאכה בתשעה באב עושין מקום שנהגו
שלא לעשות מלאכה אין עושין ובכל מקום
תלמודי חכמים במלים רשב"ג אומר לעולם
יעשה אדם עצמו תלמיד חכם: **גמ'** אמר
שמואל ¹⁷ אין תענית ציבור בבבל אלא
תשעה באב בלבד למימרא דסבר שמואל
ט' באב בין השמשות שלו אסור והאמר
שמואל תשעה באב * בין השמשות שלו
מותר וכי תימא קסבר שמואל כל תענית
ציבור בין השמשות שלו מותר והאנן *
יתנן אוכלין ושותין מבעוד יום למעוטי מאי לאו
למעוטי בין השמשות לא למעוטי משתשיכה
נימא מסייע ליה אין בין תשעה באב ליום
הכיפורים אלא שזה ספיקו אסור וזה ספיקו
מותר מאי ספיקו מותר לאו בין השמשות
לא לא דאמר רב שישא בריה דרב אידי
לקביעא דירחא הכא נמי לקביעא דירחא
דרש רבא * עוברות ומניקות מתענות
ומשלימות בו כדרך שמתענות ומשלימות
ביום הכיפורים * זבין השמשות שלו אסור
וכון אמרו משמיה דר' יוחנן ומי אמר ר' יוחנן
הכי והאמר רבי יוחנן תשעה באב אינו
כתענית ציבור מאי לאו לבין השמשות לא
למלאכה מלאכה תניא מקום שנהגו
לעשות מלאכה בתשעה באב עושין ובמקום
שנהגו שלא לעשות אין עושין ואפילו
רשב"ג לא אמר אלא דכי יתיב ולא עביד
לא מיחוי כוהרא אבל מיסר לא אסר אלא
מאי אינו כתענית ציבור לתפילת נעילה
והאמר ר' יוחנן * יולאי שיתפלל אדם
ויהולך כל היום כולו התם חובה הכא רשות
ואיבעית אימא מאי אינו כתענית ציבור
לעשרים וארבעה רב פפא אמר מאי אינו
אלא כאחרונות ואסורה מיתבי אין בין
א שזה ספיקו אסור וזה ספיקו מותר מאי
שלו אמר רב שישא בריה דרב אידי לא
דים זה זה שוין מסייע לרבי אלעזר דא"ר
אצטעו במים בתשעה באב כדרך שאסור
מיתבי אין בין תשעה באב לתענית
מלאכה זה מותר בעשיית מלאכה במקום
שוין ואילו גבי תענית ציבור תניא * כשאמרו
כל גופא אבל פניו ורגליו לא א"ר פפא
תנא

וְיִשָּׂא דֹהֵי דְקִאָרָא אִישׁ כְּתֻמֵּית צִיבֹר לְחֻמְרָא קִאָרָא וְהִיא
 עֵין וְשׁוּמִין מִשְׁתַּכֵּיכָה אֲלֵא לְחֻמְרוֹת דְּמֵן בְּהוּם אֲזֻכְלִין וְשׁוּ
 וְאִקְרוּ: **הָא לָלֵךְ דְּבִרְבִּין** וְזֶה וְזֶה שׁוּיָן. מִלְתָּא בְּנָגִיף נִפְסָא
 מִתּוֹרָא לְכַתְּמָה בְּזֵה מַה שְּׁאֲזֹר בְּזֵה אֲלֵא שׁוּה סִפְקוֹר וְנִפְסָא
 לְהַחֲמִיר אֲלֵמָא לֹא חֲמִיר תַּשְׁעָה בְּאֵז מִתְעִיט צִיבֹר וְנִתְעָה

מסורת הש"ס

וְקוֹטֵץ כֹּל מִן חַיֵּה וּבִהֲמֵה וְהֹאֵד
וְדוֹגָבֹר יָרֵד (בְּרֵאשִׁית י') וְעַשׂוֹ הָרָגוּ
וְנָסוּ בְּכֵן הַחֲמֻדוֹת אֲשֶׁר אָחֵז בְּיָתִי
וְהָרֵאשׁוֹן הֵיטָּו כְּמוֹת עֶרְשִׁי אֲשֶׁר
יָוֹס וְהַנֶּחֱמֵשׁ כֹּל לֹא אֵדָם שְׂמִי
וְנִגְמַח אֲנִי מֵעֲמָלָיו וְעוֹמֵק דִּרְיוֹן הָרָגוּ
וְעֵשִׂי כִּי אִי נָמִי עוֹמֵק דִּרְיוֹן הָעֲמִיר
וְלִנְלוֹת חַיִּיכָה רִיבִי שְׂכָחוֹת בְּה' עָבָל
וְשִׁעָרָה וְרַעְשָׁה הֵיטָּו חַיִּיכָתִּי כִּי
מִשְׁכָּתִּי וְתִמְלִיטִי וְאֵס לֹא עָלוּ דִּין
אֲשֶׁר שִׁעָרָה דִּלְאִיכָּה לֹא הִיָּה אֵדָם
וְתִקְיָתִי שִׁפְרִיָּה שְׁלֹא"כ הַקְרִיבוּ
וְנִמְנָעִין אֲשֶׁר וְרוֹאִין אֵחָ עֲכָרָן
מִיָּד לַמֵּשֶׁה וְעוֹל הַסְּכֻכֹּת שִׁפְרָקָה
וְעוֹל הַמִּזְבֵּי חֲסִי מִחֲזֹרִיו אֲחֵה

דבינו חננאל (המשך)

ויתן היום: רבן שמעון כו'. ולא
תמירין מיחזי כיהורא ואם רבא
בעבול רשאי: גמ' אין סענית
בבבול. והואיל ואין לירבין
שמיים אל גזרין על דבר שאר
ין חומר תענית ליבד נוחא
וכלול מצעד יום וליאשר במלאכה
רין חומרי האמורים (ס"ו): בין
שאר שנו אסור. באבילה
ובמלאכה דמתמירין על ספיקו
לחלמירין תענית ליבד ושוואל
מא ש' ט' באב תענית ליבד:
לכבוד יום למעוטי מאי לאו למעוטי
ין השמשות: ספק: על למעוטי
השמשות. והוא אכל על ספיקו
אין בין ט' באב ליום"כ.
ותחילה קאמר אכל לאיעבד טובה
וכא' וזו כרת וזה ליאשר בעלמא:
ר' שישא לקמן: לקביעא דירחא.
שנזת ש' ימים כי מתפקח לן אל
גזרו כ"ד חדש שעבר אי לא: מאי
זו. לאכילה בין השמשות:
ומלאכה. ש' יום עצמו מתפקח
שמעמי' דתענית ליבד אסור וכו'
ש' שרי: ואפילו לר' שמעון. לא
יניאר אחא אלא אם ירבה מי שאני
למוד הכס לעשות עצמו כחלמוד
בס' ולעבול תענית העושיין רשאי
לר' חייסין דלמא מיחזי כיהורא:
וסתכל נעילה. שנתענית ליבד היו
החוללין תפלה נעילה דרתן כפ'
תענית (דף סו.) ג' פרקים
הנה הכנים נשואים כפיהן ד'
תענית ציום שמרת ומפקד ומתנה
נעילה ואלו הן ג' פרקים תענית
ועומדות ויוה"כ: והאחר ר' יוחנן.
מסכת גרוטא דאין תפלה ויתרה
ש' כרבה נעילה: הסס דרובא.
תענית ליבד חובה ויפתחה
אז אשמועינן ללא חובה הוא ומ"מ
ש' לא להפסל כל ימות השנה מומר
והוא: תענית וארבעה. דתמן
מסכת גרוטא (דף טו.) שמוסרין על
תענית ליבד ש' גרוטא על
מונה עשרה: רב פסא אמר.
נעילת דקלוקא דעמין מעיקרא
למא תענית ליבד דלמך לבין
למא איני כשלם ראשית שמונה ר'
נעבד יום: לאו בין השמשות. וקשא
לדיק לא מתמיתין לעיל דקמין
זה ספיקו מומר: אין בין סענית
ליבד תנא דפניו ידיו ורגליו מומר:
תנא

ידיו ורגליו, ובתענית צמוד אין אסור אלא כל גוסס, אבל סניו ידיו ורגליו כותר,